

*Střední škola, Odry, příspěvková organizace
Sokolovská 647/1, 742 35 Odry*

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Způsob konání, rozsah a kritéria hodnocení profilové části maturitní zkoušky ve školním roce 2025/2026 (platí pro jarní i podzimní zkušební období).

Obor vzdělávání: 64-41-L/51 Podnikání

Profilová maturitní zkouška se skládá ze dvou částí – **písemné práce a ústní zkoušky**. Žák vykoná profilovou maturitní zkoušku úspěšně, pokud úspěšně vykoná obě části maturitní zkoušky.

PÍSEMNÁ PRÁCE: Žák si vybere **jedno ze čtyř** zadaných **témat** (témata stanoví ředitel školy), které zpracuje v zadaném slohovém útvaru. Minimální délka je **300 slov**, nejmenší počet slov, při které lze práci hodnotit, je 250 slov. Délka trvání zkoušky je **150 minut** včetně času na volbu zadání. Žák píše rukou, čitelně a s rozlišováním velkých a malých písmen. Hodnotí se pouze autorský text žáka.

Písemná práce je hodnocena v 5 kategoriích:

1. dodržení tématu a slohového útvaru, originalita zpracování
2. pravopisné a morfologické chyby
3. skladba
4. adekvátnost jazykových prostředků
5. logická výstavba a soudržnost textu

Každá z kategorií je hodnocena max. 4 body. Celkově je možno získat **max. 20 bodů**, pro úspěšné hodnocení musí žák získat **nejméně 7 bodů**. (Podrobná tabulka pro hodnocení písemné práce je uvedena v příloze č. 1.)

ÚSTNÍ ZKOUŠKA probíhá formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu. Pracovní list se skládá ze dvou částí, kterými jsou: rozbor uměleckého textu a rozbor neuměleckého textu. Žák si losuje **1 z 20 pracovních listů**, které vychází z žákova seznamu lit. děl. (Kritéria pro sestavení žákovského seznamu lit. děl k ústní zkoušce jsou specifikována v rámci školního seznamu lit. děl.) V jednom dni nelze losovat dvakrát stejný prac. list. Žák má na přípravu **15 minut**, ústní zkouška trvá max. **15 minut**.

Ústní zkouška je hodnocena podle pěti následujících kritérií:

1. Literárně teoretický rozbor díla
2. Literárněhistorický kontext díla
3. Gramatický rozbor neuměleckého textu
4. Stylistický rozbor neuměleckého textu
5. Výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury

Maximální dosažitelný počet bodů ze všech 5 kritérií je **30 bodů**, tedy maximálně 6 bodů za jedno kritérium. Pro úspěšné hodnocení musí žák dosáhnout **min. 11 bodů**. (Podrobná tabulka pro hodnocení ústní zkoušky je uvedena v příloze č. 2.)

Žáci s přiznaným uzpůsobením podmínek ke konání maturitní zkoušky:

Tato kritéria jsou platná i pro žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek ke konání maturitní zkoušky. **Hodnocení v jednotlivých oddílech bude na základě doporučení školského poradenského zařízení navýšeno o 1 bod, přičemž toto navýšení nesmí překročit maximální výši hodnocení daného oddílu.** Úprava hodnocení, tj. navýšení o 1 bod bude zaznamenána v protokolu o výsledcích **přidáním hodnoty +1 k bodovému hodnocení daného oddílu.**

Organizace ústní zkoušky:

1. Zkoušení vede zkoušející učitel, přisedící učitel má právo klást doplňující otázky.
2. Ústní zkouška je veřejná (s výjimkou jednání zkušební maturitní komise).
3. Pokud se žák ke zkoušce nedostaví, svou nepřítomnost řádně omluví nejpozději do tří pracovních dnů od konání zkoušky. Pokud žák ústní zkoušku nekonal, uvádí se v protokolech u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nekonal(a)“.
4. Jestliže žák po zahájení zkoušky od jejího konání odstoupí, posuzuje se, jako by byl z dané zkoušky hodnocen stupněm 5 – nedostatečný. V případě, že je žákovi z vážných důvodů znemožněno dokončit tuto zkoušku, může předseda zkušební maturitní komise povolit žákovi konání zkoušky v jiném termínu téhož zkušební období.
5. Klasifikaci žáka navrhuje zkoušející po dohodě s přisedícím.
6. O hodnocení žáka hlasují členové komise při zkoušce přítomní, při rovnosti hlasů je rozhodující hlas předsedy komise.
7. Žák vykoná zkoušku úspěšně, pokud byl hodnocen stupněm výborný až dostatečný.
8. V případě, že žák vykonal zkoušku neúspěšně, může ji opakovat dvakrát v opravném termínu.
9. Hodnocení ústní zkoušky oznámí žákovi předseda zkušební maturitní komise v den konání této zkoušky.

Celkové hodnocení profilové maturitní zkoušky:

Hodnocení písemné práce tvoří 40% a hodnocení ústní zkoušky 60% z celkového hodnocení. Dosažené výsledky obou částí budou převedeny pomocí tabulky body, ve kterých se zohlední váha obou částí profilové maturitní zkoušky. (Tabulka přepočtu bodového hodnocení dílčích zkoušek je uvedena v příloze č. 3.)

Přílohy: 1. Kritéria hodnocení písemné práce

2. Kritéria hodnocení ústní zkoušky

3. Tabulka přepočtu bodového hodnocení dílčích zkoušek

Příloha č. 1: Kritéria hodnocení písemné práce z českého jazyka a literatury

		0	1	2	3	4
1.	dodržení tématu a slohového útvaru, originalita zpracování	Text se nevztahuje k zadanému tématu, nevykazuje charakteristiky zadaného útvaru.	Text se od zadaného tématu podstatně odklání, vykazuje značné nedostatky vzhledem k zadanému útvaru.	Text se od zadaného tématu odklání, vykazuje nedostatky vzhledem k zadanému útvaru.	Text v zásadě odpovídá zadanému tématu a útvaru.	Text odpovídá zadanému tématu a útvaru.
2.	pravopisné a morfologické chyby	Pravopisné a morfologické chyby se objevují ve velké míře a mají zásadní vliv na čtenářský komfort.	Pravopisné a morfologické chyby se objevují ve větší míře a mají vliv na čtenářský komfort.	Pravopisné a morfologické chyby se objevují často a některé mají vliv na čtenářský komfort.	Pravopisné a morfologické chyby se objevují místy a nemají zásadní vliv na čtenářský komfort.	Pravopisné a morfologické chyby se objevují jen ojediněle a nemají vliv na čtenářský komfort.
3.	skladba	Výstavba vět je nemotivovaně jednoduchá až primitivní nebo ve velké míře přetížena. Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují ve velké míře. Nedostatky mají zásadní vliv na čtenářský komfort.	Výstavba vět je nemotivovaně jednoduchá nebo ve větší míře přetížena. Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují ve větší míře. Nedostatky mají vliv na čtenářský komfort.	Výstavba vět je jednoduchá nebo přetížena. Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují občas. Nedostatky mají občas vliv na čtenářský komfort.	Výstavba vět je v zásadě promyšlená. Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují místy. Nedostatky nemají zásadní vliv na čtenářský komfort.	Výstavba vět je promyšlená. Syntaktické nedostatky se v textu vyskytují jen ojediněle. Nedostatky nemají vliv na čtenářský komfort.
4.	adekvátnost jazykových prostředků	Slovní zásoba je nemotivovaně chudá až primitivní. Volba slov a slovních spojení zásadně narušuje porozumění textu.	Slovní zásoba je nemotivovaně chudá. Volba slov a slovních spojení narušuje porozumění textu.	Slovní zásoba je chudá, lexikální prostředky jsou v zásadě funkční. Volba slov a slovních spojení občas narušuje porozumění textu.	Slovní zásoba je postačující, rozmanité lexikální prostředky jsou funkční. Volba slov a slovních spojení v zásadě nenarušuje porozumění textu.	Slovní zásoba je bohatá, rozmanité lexikální prostředky jsou funkční. Volba slov a slovních spojení nenarušuje porozumění textu.
5.	logická výstavba a soudržnost textu	Text je nesoudržný a chaotický. Členění textu je nelogické. Text je argumentačně nezvládnutý. Adresát musí vynaložit velké úsilí, aby se v textu zorientoval, nebo se v textu neorientuje vůbec.	Kompozice textu je nepřehledná. V členění textu se ve větší míře vyskytují nedostatky. Argumentace je ve větší míře nesrozumitelná. Adresát musí vynaložit úsilí, aby se v textu zorientoval.	Kompozice textu je spíše nahodilá. V členění textu se často vyskytují nedostatky. Argumentace je občas nesrozumitelná. Organizace textu má vliv na čtenářský komfort adresáta.	Kompozice textu je v zásadě vyvážená. Text je až na malé nedostatky vhodně členěn a logicky uspořádán. Argumentace je v zásadě srozumitelná. Organizace textu v zásadě nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.	Kompozice textu je precizní. Text je vhodně členěn a logicky uspořádán. Argumentace je velmi vypsělá. Organizace textu nemá vliv na čtenářský komfort adresáta.

Získané body	Známka
20 - 18	1 – výborný
17 - 15	2 – chvalitebný
14 - 11	3 – dobrý
10 - 7	4 – dostatečný
6 - 0	5 – nedostatečný

Příloha č. 2: Kritéria hodnocení ústní zkoušky z českého jazyka a literatury

1. Literárně teoretický rozbor díla	
6 b	Výborný, komplexní rozbor. Žák zasazuje výňatek do kontextu díla, určí téma, motivy, časoprostor, kompozici, literární druh/žánr, postavy, vypravěče, jazykové prostředky. Vše doloženo textem bez pomoci.
5 b	Velmi dobrý rozbor, jen drobné nepřesnosti nebo opomenutí. Převážná část znaků určena správně, textová opora převážně zachována. Pomoc ojedinělá.
4 b	Dobrá znalost, ale některé oblasti jsou opomenuty či nepřesné. Textová opora občas chybí. Občasná pomoc.
3 b	Základní znalosti, rozbor neúplný, výrazné mezery. Žák uvádí jen část znaků nebo obecně. Častější pomoc.
2 b	Kusý, povrchní rozbor, jen jednotlivé izolované prvky, většinou bez návaznosti na text. Výrazná pomoc.
1 b	Rozbor z velké části chybný nebo zcela nedostatečný. Vysoká míra pomoci.
0 b	Žák nedokáže rozbor provést ani s pomocí.
2. Literárněhistorický kontext díla	
6 b	Výborný přehled. Žák zařadí autora do literárního směru, popíše jeho tvorbu, dobu, kulturní kontext. Uvede významná díla. Souvislé podání bez pomoci.
5 b	Velmi dobrý přehled, menší nepřesnosti či drobná opomenutí. Pomoc ojedinělá.
4 b	Dobrá orientace, ale kontext podán jen částečně, některé souvislosti chybí. Občasná pomoc.
3 b	Znalost je omezená, povrchní, kontext vyložen jen dílčím způsobem. Častější pomoc.
2 b	Jen kusé informace, většinou izolované, bez návaznosti. Výrazná pomoc.
1 b	Kontext téměř nezná, odpověď je chybná nebo irelevantní. Vysoká míra pomoci.
0 b	Žák neuvede žádnou relevantní informaci.
3. Gramatický rozbor neuměleckého textu	
6 b	Analýza je výborná – žák přesně a systematicky určí mluvnické kategorie, slovní druhy, větné členy i složitější jevy. Bez pomoci.
5 b	Velmi dobrá analýza, drobné nepřesnosti, celkově správně. Pomoc ojedinělá.
4 b	Dobrá analýza, ale některé chyby nebo vynechání, zvládnuty hlavně základní jevy. Občasná pomoc.
3 b	Základní orientace, časté chyby, nepokrytí všech oblastí. Častější pomoc.
2 b	Kusý rozbor, žák zvládá jen velmi jednoduché jevy. Výrazná pomoc.
1 b	Rozbor je převážně chybný nebo nesystematický. Vysoká míra pomoci.
0 b	Žák není schopen rozbor provést ani s pomocí.
4. Stylistický rozbor neuměleckého textu	
6 b	Rozbor je výborný – žák určí funkční styl, slohový postup, útvar, kompozici, jazykové prostředky a vysvětlí jejich funkci. Bez pomoci.
5 b	Velmi dobrý rozbor, jen drobné nepřesnosti nebo opomenutí. Pomoc ojedinělá.
4 b	Dobrá orientace, ale chybí část znaků nebo jejich funkce není vysvětlena. Občasná pomoc.
3 b	Základní orientace, časté chyby, některé kategorie neuvedeny. Častější pomoc.
2 b	Kusý, povrchní rozbor, žák uvede jen málo znaků. Výrazná pomoc.
1 b	Rozbor je téměř nesprávný nebo neúplný. Vysoká míra pomoci.
0 b	Žák není schopen rozbor provést ani s pomocí.

5. Výpověď v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury	
6 b	Výborný projev – plynulý, srozumitelný, logicky uspořádaný, bez jazykových chyb. Argumentace výborná.
5 b	Velmi dobrý projev, drobné jazykové chyby nebo nepřesnosti, argumentace velmi dobrá.
4 b	Dobrá úroveň, občasné chyby, plynulost narušena jen mírně. Argumentace převážně logická.
3 b	Základní úroveň, častější chyby, projev méně plynulý a méně přehledný. Argumentace slabší.
2 b	Projev je obtížně sledovatelný, s mnoha chybami, nesouvislý. Argumentace minimální.
1 b	Projev je nesrozumitelný, velmi chybný, bez argumentace.
0 b	Žák není schopen projevu.

Bodová škála hodnocení

Získané body	Známka
26 - 30	1 – výborný
21 - 25	2 – chvalitebný
20 - 16	3 – dobrý
11 - 15	4 – dostatečný
10 - 0	5 – nedostatečný

Příloha č. 3: Tabulka přepočtu bodového hodnocení dílčích zkoušek na výslednou známku z předmětu český jazyk a literatura

Maximální počet bodů z písemné práce je 20. Maximální počet bodů z ústní zkoušky je 30.

Body z dílčích zkoušek se sečtou a podle výsledku určí výsledná známka.

Příklad: Písemná zkouška 18 bodů (známka výborný), ústní zkouška 21 bodů (známka chvalitebný), tj. celkem 39 bodů, výsledná známka je chvalitebný.

body	procenta	známka
50	100 %	výborný
49	98 %	
48	96 %	
47	94 %	
46	92 %	
45	90 %	
44	88 %	
43	86 %	
42	84 %	chvalitebný
41	82 %	
40	80 %	
39	78 %	
38	76 %	
37	74 %	
36	72 %	
35	70 %	dobrý
34	68 %	
33	66 %	
32	64 %	
31	62 %	
30	60 %	
29	58 %	
28	56 %	
27	54 %	dostatečný
26	52 %	
25	50 %	
24	48 %	
23	46 %	
22	44 %	
21	42 %	
20-0	40-0 %	nedostatečný